

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,

Vatan bittadir!

N:15 (67076)

2016-yil

11-aprel



Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

Yaqinda Respublika markaziy
ko'zi ojizlar kutubxonasida

KITOB MO'JIZAGA CHORLAYDI

deb nomlangan
kitob bayrami
bo'lib o'tdi.



Tadbirda respublika bolalar nashrlari ijodiy xodimlari, poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi 229- va 238-umumta'lim maktabi o'quvchilari hamda ularning ota-onalari ishtirok etishdi.

Bayram tadbiri doirasida «Bolalarga bering dunyon», «Ertaklarning sehrli olami» nomli kitob ko'rgazma va yarmarkasi tashkil etildi.

— Faylasuflardan biri «Kitoblar zamon to'lqinlarida suzuvchi va o'zining qimmatbaho yukini avlodlardan avlodlarga avaylab eltuvchi tafakkur kemalaridir», degan edi. Darhaqiqat, insonning komillikka erishishida kitobning o'rni beqiyosdir. Bu kabi tadbirlarni o'tkazishdan asosiy maqsad ham o'quvchilarimizni kitobxonlikka jalg etishdan iborat, — deydi kutubxona bo'lim mudiri Gavhar opa Mardonova.

Ushbu sonda:
DIQQAT! DIQQAT!
«ONAJONIM TABIAT»
insholar va rasmlar tanloviga marhamat

2-bet

BOLALIK KUNLARIMDA

3-bet

«BOYCHE-CHAK» NING QUVONCHI

7-bet

JAMOLIDDIN



DIQQAT! DIQQAT!

«ONAJONIM TABIAT»

insholar va rasmlar tanloviga marhamat!

Jonajon yurtimiz tabiat, atrof-muhit, yer va suv resurslarini muhofaza qilish, ekologiyani yaxshilash kabi ezgu ishlarda siz aziz o'quvchilar faolligini oshirish, ekologik ta'lif-tarbiyani shakllantirish, shu bilan birga, qalbingizda ona tabiatga yanada mehr uyg'otish maqsadida:

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston ekologik harakati, O'zbekiston davlat tabiat muzeyi hamda O'zbekiston Respublikasi bolarlar va o'smirlar gazetasi «Tong yulduzi» hamkorligidagi «Onajonim tabiat» an'anaviy insholar va rasmlar tanlovini o'tkazadi. Tanlov shartlari quyidagilardan iborat:

1. O'zingiz yashab turgan mahalla, qishloq, tuman, shahar tabiat, ekologik muammolari hamda ularni bartaraf qilishga doir fikr-mulohazalarining asosida insho, mavzuga oid chizilgan rasmlar (insholar hajmi 3 qog'ozdan oshmasligi lozim).



*Andijon shahridagi
1-umumta'lum
matabining 4-«G» sinf
o'quvchisi Asilbek
Muxtorov tabiat
manzarasini rasmlarida
ifodalaydi.*



*Ular «Tong yulduzi» gazetasida e'lon
qilingan tanlovlarda faol ishtirot etishadi.*

ZUBAYDA o'rgan surʼatlar

O'ZBEKONA HAYOTIMIZ CHIROYLI-DA...

*Uyim derazasidan
tashqariga boqib, yurt
osudaligiga shukrona
keltiraman... Hayotimiz
tinch, oydin kechalari
nurafshon...*

Shukurki,
bu g'un
yurtimda ezgu
rejalar qilinmoqda,
ulug' tilaklar
aytilmoqda.
Elning saodatlari
farzandlari
ardoqlanmoqda.

Bir farzandga yetti mahalla ota-onha, deya
dilbandlarga qo'l tutib, madad bermoqda.
Bunday g'amxo'rliklarni ko'rib, baxtim
shukronasiga so'z topolmayman. Bu kunlarni
qadrlamoq har birimizning burchimizdir.

Keksalarimiz duoga qo'l ochar ekan, eng
avvalo, yurt tinchligini, ko'ngillar pokligini
so'raydi. Turmushimiz chiroyli bo'lishi, dillar
obodligidan boshlanishi rost. Men ham shu
obod elning bir bo'lagi ekanimdan
faxrlanaman.

Bugun shogirdlarim xorij tilida o'z fikrini jahon
maydonlarida baralla aytal olishiga ishonayotgan
ustozman.

Eh, o'zbekona hayotimiz qanday chiroyli-a!

Hamroxon MAMATQULOVA,
Andijon viloyati, Jalaqudug tumanidagi
30-umumta'lum matabining fransuz tilli fani
o'qituvchisi

Shukrona



BAG'RIKENGLIK SHUKUHI

*Tinchlik va osoyishtalik hukm surayotgan jannatmakon
diyormizda bugungi kunda turli millat vakillari totuv-inog
istiqomat qilib kelishadi.*

KELAJAK EGALARI

*Buxoroda «Sog'lom avlod – millat tayanchi»
shiori ostida viloyat xalq ta'limi boshqarmasi va
qator tashkilotlar hamkorligida «Barkamol avlod»
bolalar ijodiyoti festivalining viloyat bosqichi bo'lib
o'tdi.*

Mazkur festivalga tanloving quiy bosqichlarida viloyatdagiga
mavjud 14 ta «Barkamol avlod» bolalar markazi va umumta'lum
matablarida faoliyat yuritayotgan ijodi to'garaklardan ishtirot
etgan 10 mingdan ziyod o'quvchilarning 140 nafari saralab olindi.
Ishtirokchilar tasviriy san'at, liboslar dizayni, munchoqli bezak,
badiiy to'qish, do'ppido'zlik, gilamdo'zlik, kulolchilik, yog'och
o'yamkorligi, yumshoq ya'inchoqlar va qo'g'irchoqlar
yo'nalishlarida o'z ijodi ishlarni namoyish etdi.

Viloyat «Barkamol avlod» bolalar markazi tarbiyalanuvchisi
Minisa Yo'ldosheva tasviriy san'at yo'nalishida g'oliblikni
qo'lga kiridi. Nozima Abduhamidova, Malika Bozorova,
Zuhro Zuvaydinova, Nozimjon Razzoqov, Ozodjon
Narzullayev, Aziza Isomova, Dilnora Ahmadova,

Nigora Ne'matova o'z yo'nalishi bo'yicha 1-o'rinni
egalladi.

G'oliblar festivalning respublika
bosqichida qatnashadi.

NURBEK

Ularning milliy urf-odatlari, an'analarini davom ettirishlari uchun barcha
sharoitlar yaratilgan. Mamlakatimizda fuqarolar va millatlararo totuvlik, hamjihatlik
muhitini ko'z qorachig'idek asrab-avaylash
davlatimiz siyosatining ustuvor yo'nalishidir.

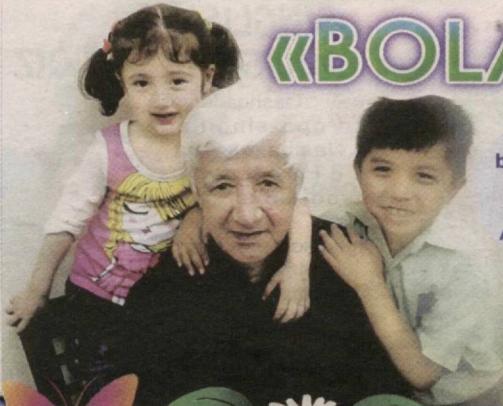
Farg'onada Vatanimiz mustaqilligining 25
yilligi hamda «Sog'lom ona va bola yili»ga
bag'ishlab «O'zbekiston – umumiy uyimiz»
respublika VI do'stlik va madaniyat
festivalining o'tkazilishi ayni muddao
bo'ldi.

Tadborda Farg'onada tumanining
«Log'on» qishloq fuqarolar yig'ini
hamda Rishton tumanida «Milliy va
diniy bag'rikenglik – barqarorlik
omili», «Qudratimiz – birlik va
hamjihatlikda» mavzularida davra
suhabatlari uyuhshtirildi. «Sog'lom
avlod tarbiyasida millatlararo
totuvlikning o'mni» mavzusidagi ilmiy-
amaliy seminar hamda «Biz – sening
farzandlaringmiz, O'zbekiston!»,
«Sog'lom ona, sog'lom bola – millat
baxti» nomli ko'rgazma tashkil etildi.

Festivalda mehr-oqibat
va bag'rikenglik ulug' ne'mat ekanligi
ta'kidlandi. Mustaqilligimizni asrab-
avaylashni tarannum etuvchi kuy-qo'shiqlar
tadbirga o'zgacha fayz bag'ishladi.

Xurshida SULAYMONOVA

«BOLALIK KUNLARIMDA...»



Nabiralar ko'ngil quvончи

KECHALARI ERTAK, RIVOVAT TINGLAB...

1936-yilning 29-martida Toshkentning eski mahallalaridan birida ziyoli oиласа dunyoga keldim. Qalbimdagи adabiyotga bo'lgan ishtiyоq onam Xatira Muhammадkarim qизининг та'sирда уyg'ongan bo'lsa, ajabmas. Boisi, bolaligimdan kechalari onam kuylagan qo'shiq va termalarni, so'zlagan doston-u ertaklarni tinglab ulg'ayganman.

Ikkinchi jahon urushi davom etayotgan suronli yillardа. Otam ko'ngilli bo'lib urushga ketgan. Zamon juda og'ir bo'lishiga qaramay, onam mening badiiy kitoblar o'qishim, kino va teatrлarga borishim uchun sharoit yaratishiga intillardilar. O'rta mакtabni oltin medal bilan tamomladim. Oliy ma'lumotni Toshkent davlat universiteti (hozirgi O'zbekiston Milliy universiteti)da olib, yangi ochilgan televideniyeda muharrirlik qila boshladim.



Qalbimdagи bolalar adabiyotiga bo'lgan ishtiyоq, «G'uncha» jurnali sari yetakladi va bu muqaddas dargohda bir necha yillar mobaynida adabiy xodim bo'lib mehnat qildim. Shu ziyo maskanida men kichkintoylar olamini kashf etdim. Bolalar – bu hayotning eng pokiza qismi ekanligini, ularga ko'rsatilgan mehr, ularga sarf etilgan mablag' ertaga xalqimizga baxt va farovonlik bo'lib qaytishini his qildim va bolalar uchun yana ham ko'proq yoza boshladim.

BURGUT BILAN BULBUL

(Masal)

Zarga ko'mib tashlayman,
Sening egni-boshingni.
Boplab boqa boshlayman,
Eti qilib oshingni...

Bulbul derki Burgutga:
– Kerakmas etli oshing,
Zardo'zi egni-boshing,
To'yaman maysa o'tga.

Burgut derki Bulbulga:
– Sen tengi yo'q kuychisan,
Kuychisan-u garchi san,
Yoichimaysan ul-bulga.

Ko'yalinging bitta kulrang,
Yupungina qanoting,
Yur, men bilan yashasang,
Zo'r o'tadi hayoting.

Bolalik yillarini xotirlash hamisha yoqimli. Ayniqsa, bola qalbi insonlar bir zumda o'sha davrga qaytadi-qoladi, yodida qolgan voqealarni o'zgacha zavq, hayajon bilan eslashadi.

Keling, ana shunday insonlardan biri bolalarning sevimli shoiri Miraziz A'zamning beg'ubor xotiralari bilan tanishaylik, hayoti va ijodiga bir nazar solaylik.

Juda-juda sij-silliq,
Maktab devori.
Ko'sang tutib qoladi,
Rasm xumori.
Boplab chizdim devorga
Mushuk rasmini.
Keyin bitta qo'g'irchoq,
Ko'ring, aslini...

Miraziz A'zam haqida gap ketganda, uning «G'alati tush» nomli she'ridagi ushbu misralar beixtiyor tilimga kelaveradi. Soda, raxon, misralari sho'x, o'ynoqi she'rlari o'quvchining tiliga o'nashib qoladigan, yuragidan joy oladigan shoir bobongiz bu yil 80 bahoni qarshiladilar. Bolalik olamiga yaqin insonlar sira qarimaydilar, deganlaricha borekan. Miraziz A'zamning ham hamon qo'lida qalam, ko'ngliga ijod zavqi.



Keyinchalik G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyotida katta muharrir, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasida mas'ul kotib vazifalarida faoliyat ko'satib, shoir, noshir, tarjimon, dramaturg va «G'uncha» jurnalida chop etildi. Keyinchalik bosmadan chiqqan «Aqli dovrug' solamiz», «Bir cho'ntak yong'oq», «Qirq bolaga qirq savol» kabi mакtab sahnasi uchun mo'ljalangan pyesalar, tarixiy hikoyachalar, iliq qarshi olingani meni yanada ko'proq ijod qilishga undadi. 2005-yilda bolalar uchun yozilgan asarlarimning «Saylanma» holida chop etilishi orqali yosh kitobsevarlarga aytar gaplarim ularga to'laroq yetib bordi, deb o'ylayman.

Undagi she'rlarim orqali bolalarni qalbi va tuyg'ulari yordamida olamni, odamlarni bilishga, yaxshilik va yomonlikni farqlashga, halol va pokiza mehnatni ulug'lashga chaqirdim, undadim. Nizomiy Ganjaviy, Fariduddin Attor, Jaloliddin Rumiy, Abdurahmon Jomiy singari jahon adabiyoti namoyandalarining asarları, buyuk olim va mutafakkir Abu Homid G'azzoliyning «Mukoshafat-ul qulub» asari, shuningdek, rus, nemis, fransuz, inglez, turk, italyan va boshqa 60 dan ziyod xalqlar asarlaridan qilgan tarjimalarim orqali o'zbek kitobxonalarini jahon adabiyoti durdonalaridan, bolalar she'riyati namunalardan bahramand qilishga intildim.

Bolalar davrasida, ijodiy uchrashuvlarda ko'p bo'lamiz. Ular mendan, ijodkor bo'lish uchun nima qilish kerak, deya so'rashadi.

Bolajonlarim, eng avvalo, bugungi tinch, osoyishta, farovon hayotimizning qadriga yeting. Biz ko'rgan qiyinchiliklarni siz aslo ko'r mang. Vaqtni, sizlar uchun yaratilayotgan shart-sharoitlarni, imkoniyatlarni qadrashni o'rganing. Eng muhim, ko'proq kitoblar o'qing, bolalikdanoq biror kasb yo'unga astoydi mehr qo'ying, maqsad bilan yashang va bu yo'lda izlaning, deyman.

Ota-bobolarimizning azaldan hurlikka, mustaqillikka intilib yashagani, unga erishish yo'lida kurashib kelgani bizga tarixdan ma'lum. Asarlarida hurriyat sog'iinchini kuylagan Miraziz A'zam ham Vatanimiz mustaqilligini quvonib qarshi oldi. Istiqlol yillarida uning ijodida ham yangi-yangi sahifalar ochildi.

Sening zo'rlik-la topgan,
Eti oshingdan ko'ra
Men o'zim kuylab topgan,
Maysam yaxshi ming karra.

To'g'ri, sening ining zo'r,
Hashamatli va go'zal.
Lek, menga shoxlar ichra,
Kamtarin inim afzal.

Feruza JALILOVA yozib oldi

Bolajonlar, siz bilan «A'lochilar sahifasi»da uchrashib turganimizdan mammunmiz. 3-chorakni tugatib, 4-chorak sari dadil odimlab bormoqdasiz. Bu chorak eng qisqasi bo'lib, bu oraliqda barcha fanlarni a'lo bahoga o'qishingiz barobarida imtihonlarga ham tayyorlanishingiz lozim. Bu borada sizlarga muvaffaqiyatlar tilaymiz. Keling, endi gazetamizning navbatdagi a'lochilar bilan tanishishda davom etamiz:

RANGLAR BILAN DILLASHGIM KELDI

— Men rassom bo'imqochiman, — deydi Farg'on'a viloyati, Besariq tumanidagi 27-umumta'l'm maktabining 7-«B» sinf o'quvchisi Hamidullo Abdullayev. Hamidullo maktabda tashkil qilingan «Tasviriy san'at» to'garagining faol a'zosi. Ustozi Shuhratali aka Akbarov tasviriy san'atga qiziquvchi o'quvchilarga turli janrlarda rasmlar chizish-u bo'yoqlarni to'g'ri tanlay bilishni qunt bilan o'rnatib boradilar. Hamidulloning chizgan rasmlarini ko'p marta gazetada tomosha qilgansiz. Siz ham rasm chizishga harakat qilib ko'ring. Bu qo'lingizdan keladi.



BIZ JURNALIST BO'LAMIZ

Poytaxtimizning Bektemir tumanidagi 293-umumta'l'm maktabining 6-«V» sinf o'quvchilari a'lo o'qish va jamoat ishlarida qatnashish bilan birga, tumandagi «Barkamol avlod» bolalar markazining «Yosh jurnalist va notiq» to'garagining faol a'zolaridir. To'garak a'zolari kelajakda jurnalist bo'lishni o'z oldilari maqsad qilib qo'yishgan. To'garak rahbari Zilola opa Karimovadan jurnalistikning eng nozik sirlarini qunt bilan o'rganishyapti. Ular yozgan maqolalarini Siz aziz tengdoshlariga ilinshibdi. Qani, yosh qalamkashlarning ijodiga bir baho bering-chi!

ONA

Ona dunyodagi eng ulug' zotdir. Ularning mehnatlari, zahmatlari ulug'lanadi.

Onalar bizni kelgusida komil inson, ona Vatanimizga munosib farzand bo'lib voyaga yetishimizni istashadi. Bu orzularini ro'yogba chiqarish uchun esa biz mas'ulmiz. Buning uchun ko'p narsa kerakmas, aslida, yaxshi o'qishimiz, namunali xulq egasi bo'lib, tanlagan kasbimiz tufayli yurtimizga naftimiz tegadigan inson bo'lsak, bas. Onalar bundan ortig'ini so'rashmaydi.

Aziz tengdoshlar, onalarimizning, Vatanimizning oldidagi mas'uliyatimizni, burchimizni unutmaylik!



Malika JOLEVVA

YURTIM BILAN FAXRLANAMAN

Ha, aziz tengdoshlar, men mana shunday go'zal va obod yurtda tug'ilganidan faxrlanaman. Tarixi uzoq yillarga borib taqaladigan ona diyorimiz boshidan ko'p kechinmalarni o'tkazgan.

Joylarda misli ko'rilmagan bunyodkorlik ishlari amalga oshirilmoxda. Tinch va osoyishta, obod yurtimizga hech qachon ko'z tegmasin.

BO'SH VAQTIMIZNI MAZMUNLI O'TKAZAMIZ

Markazimizda juda ko'p tadbirdar o'tkaziladi. Har bir tadbirda to'garak a'zolarining o'z qo'llari bilan tayyorlagan ishlardan ko'rgazmalar tashkil etiladi. Markazimizda faoliyat ko'rsatayotgan folklor jamoasi ishtirokchilarining chiqishlari ham ko'pchilikda katta taassurot qoldiradi. Bunday tadbirdarning o'tkazilishida markaz rahbari Ozod aka Shermatov bosh-qosh.



Roxshona AHMADJONOVA

SINGLISIDAN QOLISHMAGAN QIZ

Qashqadaryoylik opa-singillar Nasibaxon va Madinabonu Boyqobilovalarni yaxshi taniysiz. O'tgan sonlarimizdan birida Madinabonuni «A'lochilar sahifasi»da rasmini ko'rgan bo'lsangiz kerak. Uning opasi Nasibaxon ham singlisidan qolishmagan holda, gazetamizda o'z maqolalari bilan qatnashib turadi. Nasibaxon Qarshi shahridagi 5-umumta'l'm maktabida a'lo baholarga o'qiydi. Ishonamizki, u nafaqt maktabda, balki jamoat ishlarda ham a'lochilar safidan o'rinn oladi.

Bilimlar mamlakatining kichik bilimdonlari! Sizlar bilan yana «Tong yulduzi» a'lochilar sahifasida ko'rishguncha, deymiz.

OZODA opangiz

«Sog'gom ona va bola yili» munosabati bilan Chilonzor tumanida joylashgan kasb-hunar kollejlari va akademik litseylar o'rtasida «Urf-odat, an'ana va qadriyat» loyihasi doirasida **«BALLI, YOSHLAR!»**

ko'rik-tanlovi o'tkazildi.



Unda mezon Chilonzor matbaa kasb-hunar kollejining — «Assalom, Navro'z» kabi ko'plab kollej jamoalarini tanishtiruv, viloyatlarning milliy urf-odatlari, qadriyatlarini va milliy liboslar hamda xalq og'zaki ijodidan namunalar shartlari bo'yicha o'zaro bahslashishdi.

Qiziqarli o'tgan bella-shuvda «Sog'gom avlod» jamoasi 1-, «Nihol» jamoasi 2-, «Navbahor» jamoasi 3-o'rinni egalladi.

G'oliblarga hakamlar tomonidan esdalik sovg'alar topshirildi. — Bunday tadbirdarni o'tkazishdan maqsad, yoshlarni Vatanga, milliy qadriyatimizga hurmat va sadoqat ruhida tarbiyalashdan iborat, — deydi Chilonzor tuman hokimi o'rinosari, Xotin-qizlar qo'mitasi raisi Nigora Abdurahimova.

Sh. KAZAKBAYEV

ORASTA QIZLAR BAHSI

Poytaxtimizning Chilonzor tumanidagi 183-umumta'l'm maktabida o'quvchi-qizlar o'rtasida «Orasta qizlar» ko'rik-tanlovining tuman bosqichi bo'lib o'tdi.

Dastlab ishtirokchilar dolzarb mavzularda tayyorlab kelgan slaydlarini namoyish etib, o'zlarining loyihalari bilan chiqishlar qilishdi. So'ngra tanishtiruv, savol-javob, kompyuter savodxonligi, pazandalik va niyoyat erkin mavzuda o'zaro musobaqa-lashdilar.

— O'quvchi-qizlarini tarbiyalashda oila, mahalla va maktab pedagoglarining xizmatlaridan keng foydalanishimiz kerak, — deydi ushbu ta'lim muassasasi rahbari Ilmira opa Xadjimalimova. — Mahalla faollari bilan bo'lgan hamkorligimiz o'quvchilarimizni har jihatdan yetuk shaxs bo'lib kamolga yetishida ijobji samara bermoqda.

Qiziqarli va qizg'in tarzda o'tgan



ushbu bellashuvda 179-umumta'l'm maktabining 9-«B» sinf o'quvchisi Maftuna Boymirzayeva faxrlı 1-o'rinni egalladi va shahar bosqichiga yo'llanma oldi.

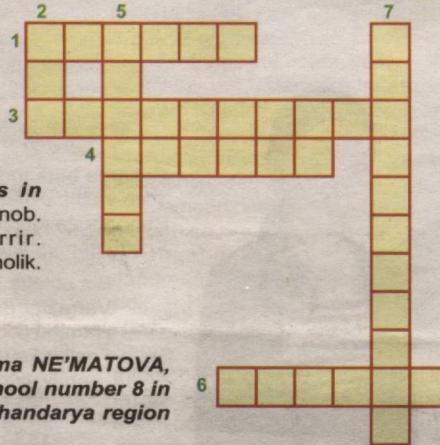
Bu kabi ko'rik-tanlovning o'tkazishli o'quvchi-qizlarda sog'gom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Jamoliddin ABDULLAYEV



H.HAMIDULLAYEV o'lgan surʼat

Crossword

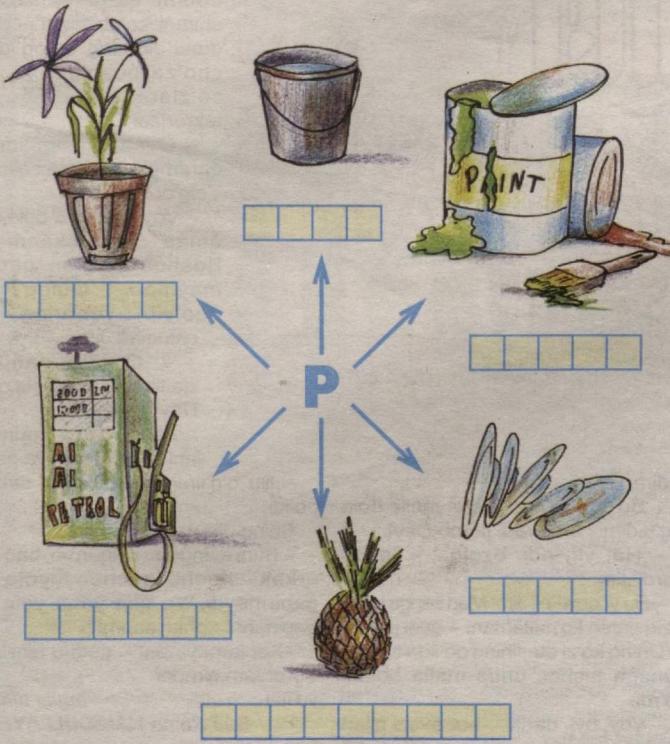


Write these words in English: 1. Ramz. 2. Janob. 3. Kulgili. 4. Muhammarr. 5. Kamtar. 6. Tuxt, podsholik. 7. Rasadxona.

Rahima NE'MATOVA,
the pupil of school number 8 in
Shurchi district, Surkhandarya region

Picture game

Do you know the names of these things in the picture?



Kumush TURG'UNOVA,
the pupil of school number 54 in Urtachirchik district, Tashkent region
Painter: YOQUBBEK

Barchinoy izdoshlari

MOHIRANING ORZUSI BALAND

Ana shunday iste'dodli qizlardan biri Mohira Ahmedova poytaxtimizdag'i 244-umumta'l'm maktabida a'lo baholarga o'qiydi. U izlanuvchanligi, ilmga chanqoligi bilan tengdoshlari orasida ajralib turadi. Mohiraxon 2014-yil «Yilning eng chiroqli husnixat egasi» hamda ona tili fanidan «Bilimlar bellashuvining tuman bosqichida faxrli 2-o'rinni qo'lg'a kiritdi.

— Maktabimizda barcha fanlardan to'garaklar tashkil qilingan. Men ham ayni paytda ingliz va rus tillarini puxta o'rganmoqdaman. Bundan tashqari, badiiy kitoblar mutolaa qilishni, she'r yozishni yaxshi ko'raman. Yaqinda sevimli adibimiz Xudoyberdi To'xtaboyevning «Sariq devni minib» nomli

asarini o'qib, bir olam taassurot oldim, — deydi Mohira. — Ota-onam menga doimo o'qi, izlan, bilmaganingni so'rab, bilganlariningni boshqalardan ayama, sindoshlaring bilan ahilinoq bo'l, — deya nasihat qiladi. Men ular berayotgan o'gitlarni doimo qalbimda saqlayman. Zero, inson yaxshilikdan unibosadi, kamolga yetadi.

Orzulari bir olam bo'lgan bu intiluvchan tengdoshingiz kelajakda insonlarning koriga yaraydigan, hammaga birdek mehribon, qo'lli yengil shifokor bo'lishni niyat qilgan. Biz Mohiraga, ezgu orzularing hamisha yo'ldoshing bo'lsin, deya tilak bildiramiz.

Manzura UBAYDULLAYEVA

Lesson 82

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

Miracles of mother nature

(Ona tabiat mo'jizalari)

Put the right word to these explanations:

the sky, the moon, the sun, air, stars.

... - is hot and great thing which we can't live without its light.

... - are a lot and seems only in the evenings.

... - is white but it has black spots.

... - is very wide and it hasn't border, usually its blue coloured.

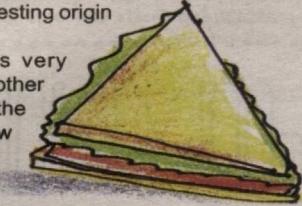
Without ... we can't live and breath.

Everybody likes it

(Uni hamma yaxshi ko'radi)

There are some words that have an interesting origin in every language.

The word sandwich, for example, is very common in English and we find it in many other languages, too. If we want to know how the word sandwich was born, we must know something about an English nobleman, the Earl of Sandwich, who lived in the 18th century.



The Earl of Sandwich was rich enough but he liked to play cards. He often played for twenty-four hours and did not stop even to have something to eat. He ordered his servants to bring him some meat and bread and he continued to play while he was eating. He put the meat between two pieces of bread and he held the food in his left hand, while he was playing with his right hand. People who were watching the game liked Sandwich's idea, and it soon became popular to eat bread and meat in this way.

From the name of this man, the Earl of Sandwich, we have the word sandwich today. It is one of the source of discovering sandwiches.

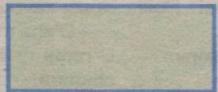
Prepared by Dinora SHAKIROVA

Write and Remember!

Write the names of these shapes and math symbols in English:



Square



...



...



...



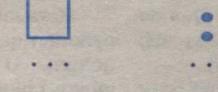
...



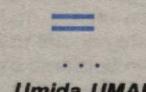
...



...



...



...

Umida UMAROVA

TASHRIFING MUBORAK

O, tashrifing muborak, bahor,
Tuhfa etding go'zal sehringni.
Birinchi bor eshitdim bola,
Kulgusida sening mehiringni.

Jilmaygancha quyosh tong sahar,
Ayamadi bizdan nurini.
Sog'inchlari o'ktam daryolar,
Bosolmadi qalbing qo'rini.

Tabiatning turfa rangida
Chayqaladi ajib bir chaman.
Ko'zlarimga yosh va navqiron,
Bahor bo'llib ko'rinar Vatan!

Z. ZIYOMUHAMMEDOVA,
Toshkent shahri, Yakkasaroy
tumanidagi 172-umumta'l'm
maktabi direktori



SINGILCHAM

Ko'zları qora,
Lablari lola.
Shirin gapirar,
Hali yosh bola.

Ketib qolsam gar,
Meni qidirar.
Ketib qolma, deb,
Yo'lda yugurar.

Mening izdoshim,
Yo'lda yo'ldoshim.
Singilcham menin,
Mitti Quyoshim.

Nilufar O'ROLOVA,
Surxondaryo viloyati, Qiziriq
tumanidagi 32-umumta'l'm
maktabining 5-«B» sinf o'quvchisi



MEN – BAHORMAN

Men – bahoroy, hayotim –
Har bir maysa ildizdir.
Kunduz moviy, tun qora,
Ko'zim to'la yulduzdir.

Qirda esgan epkinlar –
Mening mayin nafasim.
Buzib keldim o'lkaga,
Qishning sovuq qafasini.

Dilfuza MIRZAYEVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
63-ixtisoslashtirilgan maktab-
internatining 7-sinf o'quvchisi

JIMMING BOLALICI

Oqshom. Jim va uning oilasi stol atrofida jamuljam. Jim hech narsa yemayapti.

– Nega yemayapsan? – so'radi otasi.

– Yegim kelmayapti, – dedi Jim.
– Sen unga konfet berganmiding?
– so'radi janob Deyl xotinining ko'ziga tik boqib.

– Ha, bergandim, – dedi Deyl xonim, – lekin uncha ko'p emas.

– Bolani taltaytirib yuboryapsan.
Unga umuman konfet berma. U sho'rva, go'sht, baliq yeyishi kerak.

Birdaniga shu payt opasi Polli hiqillashni boshladi.

– Senga nima bo'ldi, bolajonim? – so'radi onasi.

– Tishim orasiga baliq qitanog'i tiqilib goldi. Og'riyapti!

– Unda oynaga qarab uni olib tashla, – dedi xonim va boshini ko'tardi. – Voy, oyna qani, bolalar?

– dedi u hayron bo'lgancha.

– Men bilmayman, – dedi Polli.

– Men ham, – dedi Jim. Shunda ota qoshig'ini stol ustiga «taq» etib qo'ydi va bolalarga o'girildi.

– Kim yolg'on gapirayotganini hozir

aniqlaymiz.

Janob Deyl Jimga qaradi.
Jim boshini teskari burdi.

– Bu yoqqa kel-chi! – dedi u.

– Ko'zlarimga tik

qaral! Javob ber:

qachon va nega o y n a n i sindirding?

– Men malla

bolani jazolash kerak,

deb o'ylayman, – javob

berdi Jim.

– Qanaqa malla bola? – so'radi onasi xavotirilani.

– O'sha malla bola oyna ichida edi.

U meni ustimidan kuldil. Menga tilini chiqardi, – dedi Jim.

Ota-onasi bir-biriga qaradi. Keyin ota jilmaydi.

– Yaxshi, o'g'ilginam! Bizga o'sha malla bola haqida aytib ber!

Jim otasining jahli chiqmaganligidan xursand edi. Ko'zlarini katta-katta ochib dedi:

– Karavotda yotgan edim. Birdan oynadan qarab turgan bolani ko'rib goldim. U tilini chiqardi. Mening jahlim chiqib, pol yuvgichni unga

otdim.

– Bo'pti, o'g'ilim! O'sha malla bola yig'ladiimi? – so'radi janob Deyl.

– Ha, yig'ladi, ozgina, – javob berdi Jim.

– Bu yoqqa kel, Jim! Men senga hozir qiziq narsa ko'rsataman, – dedi otasi.

Uning ko'zi otasining qo'lida turgan oynaga tushdi, unda malla bolani ko'rdi.

– Voy, oyi, dada! – bor ovozi bilan baqirdi u. – Bu o'sha xunuk bola! Uni ushang!

Ota-onasi qilt etishmadidi, faqat kulishdi, xolos.



(Hikoya)

Valentina Skulte

– Yaxshi, hozir bu xunuk bolani qanday jazolashimni ko'rib qo'y! – deb otasi Jimming qulog'idan cho'za boshladi va bu so'zlarni qayta-qayta takrorladi:

– Oynadan o'g'ilimga qarama! Uni mazax qilma! Yolg'on gapirma!

– Voy, dada, u bolakay emas, men ekanman. Boshqa yolg'on gapirayman. Qulog'imi qo'yib yuboring, – chinqirdi Jim.

– O, siz qanday qattiqqo'sisiz! – nola qildi Deyl xonim.

Janob Deyl xotiniga jahl bilan qaradi va dedi:

– Bu o'g'ilimga yaxshigina saboq bo'ldi.

So'ng Jimga dedi:

– Buni esingdan chiqarma, haqiqiy erkak hech qachon yolg'on gapirayman. Yo sen yana yolg'on gapirishni xohlaysanmi?

– Xohlamatayman! – dedi u hiqillab.

– Xohlamatayman!

Ingliz tillidan Guli Ra'no HAMIDULLAYEVA tarjimasi,

Andijon viloyati, Buloqboshi tumanidagi 6-umumta'l'm maktabining 7-«A» sinf o'quvchisi

Ko'ngil bekti

TINCHLIK BAXTI

Yurtimda har kuni,

Shodiyona va to'y.

Gulzorlar yashnaydi,

Ko'rkam va xushbo'y.

Soylarni to'ldirib,

Oqar zilol suv.

Toshadi qalbarday,

To'pori va quv.

Tinchlikni madh etib,

Tinmaydi bulbul.

Yurtimda har qadam,

Chaman-chaman gul.

Har go'sha jannatga,

Qiyosmand bo'ston.

Senga ko'z tegmasin,

Ey, O'zbekiston!

Xondamir AKBARALIYEV,

Toshkent viloyati, Chinoz

tumanidagi 6-umumta'l'm

maktabining 9-sinf o'quvchisi





Omad kuchlilarga kulib boqdi

Har gal poytaxtimizdag'i «Bunyodkor» o'yingohi oldidan o'tganimda, muhtasham inshootning ulug'vorligi, betakror ko'rinishidan hayratga tushaman. Qalbimi beixtiyor faxr-u iftixor tuyg'ulari chulg'ab oladi.

Ayniqsa, sport majmuasi qoshida barcha sharoitlarga ega futbol akademiyasining qurilib foydalanishga topshirishi, mamlakatimizda bolalar sportiga yuksak e'tibor qaratilayotganining yorqin ifodasi bo'ldi. Quvonarlisi, bu kabi g'amxo'lik, akademiya tarbiyalanuvchilarining xalqaro maydonlarda olamshumul g'alabalarni qo'lg'a kiritishiga katta turki bo'layotir.

Kuni kecha Qozog'istonning Almati shahrida sobiq futbolchi Temur Segizbayev xotirasiga bag'ishlab o'tkazilgan xalqaro musobaqada ham «Bunyodkor» jamoasining 2004-yilda tug'ilgan futbolchilarini muvafqaqiyatlari ishtiroy etib qaytdi.

Mirkamol Qosimov va Temur Boboxonov murabbiyligida yosh charm to'p ustalarimiz turnirdagi ilk uchrashuvini «Temirtau» jamoasiga qarshi o'tkazib, raqiblarini yirik 11:0

hisobida mag'lubiyatga uchratdi. So'ngra «Almati» va «Aktobe» klubi tarbiyalanuvchilar bilan bo'lgan bahslarda ham futbolchilarimiz o'zlariga bildirilgan ishonchni to'la oqlab, raqiblarini 3:0 hisobida taslim etdi. «Toldiqo'rg'on» jamoasiga qarshi o'tkazilgan o'yin murosasasi ruhda kechgan bo'lsa-da, yakunda baribir yosh bunyodorchilar g'alabani tantana qildilar. So'nggi bellashuvda «Qayrat» jamoasi bilan durang qayd etgan jamoamiz umumiyo natijalarga ko'ra 1-o'rinni egalladi.

Musobaqa yakunida tashkilotchilar tarbiyalanuvchilarimizdan Bayram Najafovlyevni turniring eng yaxshi darvozaboni va Azizbek Muhammadjonovni eng yaxshi futbolchisi, deb topishdi.

Jamoamming g'alabasiga oz bo'lsa-da, hissa qo'shganidan xur-sandman, - deydi Azizbek. - Kelajakda Sardor Rashidov, Odil Ahmedov, Server Jeparov kabi kuchli futbolchi bo'lib, O'zbekiston milliy terma jamoasi sharafini xalqaro maydonlarda munosib himoya qilmoqchiman.

Ushbu muvaffaqiyat bilan «Bunyodkor - 2004» futbolchilarini va jamoa murabbiylari Mirkamol Qosimov hamda Temur Boboxonovi muborakbos etamiz.



Yaqinda poytaxtimizdag'i «Chilonzor» stadionida xotira turniri bo'lib o'tdi.

Musobaqada 2005-yilda tug'ilgan yosh futbolchilar ikki guruhga bo'lingan holda o'zaro kuch sinashdi.

Barcha raqiblarini dog'da qoldirgan Baxtiyor Nuraliyev boshchiligidagi «Paxtakor» klub tarbiyalanuvchilar hal qiluvchi final bellashuvida «Lokomotiv» jamoasini 1:0 hisobida mag'lub etib, musobaqa g'olibiga aylandi. 3-o'rinni Respublika olimpiya zaxiralari kolleji futbolchilariga nasib etdi.

Sa'dullo TURSINOV

NAFOSAT OLAMI

Kuni kecha poytaxtimizda o'smir qizlar va bolalar o'rtaida «Nafosat olami» shiori ostida «Sog'lon avlod uchun» kubogi V Respublika sport festivali musobaqalarini bo'lib o'tdi.

Unda sportning suzish, sinxon suzish, suvgaga sakrash va sport raqsi turli bo'yicha har bir jamoa tarkibida 3-10 nafardan ishtirokchi qatnashdi. Jami 150 nafardan ortiq 2005-2010-yillarda tug'ilgan qizlar va o'g'il bolalar o'z toifalarida kuch sinashdi.

Festivalni o'tkazishdan asosiy maqsad o'smirlarni jismonan baquvvat, barkamol va sog'lon bo'lishiga, chinigishiga hamda sport bilan shug'ullanishiga keng jalb qilib, ularning bo'sh vaqtlanini mazmuni tashkil etishdir.

Turnir g'oliblari tashkilotchilar tomonidan diplom va sovg'alar bilan taqdirlandi.

Shavkat KAZAKBAYEV



G'OLIBLAR ANIQLANDI

«Bunyodkor» va «Nasaf» klubi tarbiyalanuvchilar o'rtaida final uchrashuvning asosiy vaqtida hisob o'chilma di. Penaltilar bahsida nasafchilar g'alaba qozonib, turnir bosh sovrinini qo'lg'a kirdi. «Andijon» jamoasi futbolchilarini «Buxoro» vakillarini 2:0 hisobida mag'lubiyatga uchratib, 3-o'ringa loyiq topildi.

«Nasaf» jamoasi vakili Elnur Jariqulov «Eng yaxshi to'pur», Abduvohid Ne'matov esa «Eng yaxshi darvozabon», «Bunyodkor» jamoasi tarbiyalanuvchisi Muzaffar Olimjonov «Eng yaxshi o'yinchisi», andijonlik Pahlavon Komiljonov «Eng yaxshi yarim himoyachi» hamda buxorolik Ibrohim Ibragimov «Eng yaxshi himoyachi» nominatsiyasi g'olib bo'ldi.

Shukrulla G'ULOM

Poytaxtimizda futbol bo'yicha 2001-yilda tug'ilgan o'smirlar o'rtaida «Navro'» kubogi - 2016» turniri bo'lib o'tdi. Unda sakiz jamoa o'zaro bellashdi.

«BOYCHECHAK»NING QUVONCHI

Poytaxtimizning Olmazor tumanidagi 249-umumta'lim maktabida turli fanlar qatorida jismoniy tarbiya faniga ham alohida e'tibor qaratilgan. Shu bois, sportning voleybol, basketbol, futbol, stol tennisi, badiiy gimnastika, shaxmat-shashka singari to'garak a'zolari tuman va shahar miyisosida o'tkazilayotgan sport bellashuvlarida sovrinsiz qaytishmaydi.

Yaqinda boshlang'ich sinflar o'rtaida «Onam va men - birmamiz har dam» shiori ostida musobaqa tashkil etildi. «Boychechak» va «Binafsha» nomi ostida 24 nafar ona va bola ikki guruhga bo'lingan holda beshta shart bo'yicha o'zaro bellashdi. Qiziqarli va murosasiz o'tgan musobaqaning yakuniy natijalariga ko'ra, 130:128 hisobida «Boychechak» jamoasi g'oliblikni qo'lg'a kirdi.

- Ta'lim muassasamizda jismoniy tarbiya va sportga alohida e'tibor qaratilgan, - deydi boshlang'ich sinf o'qituvchisi Vasila Allayeva. - Bugungi bellashuv ham qaysidir ma'noda sportni o'g'il-qizlar orasida, oilalar o'rtaida ommalashishini ta'minlaydi.

Shoh MUHAMMAD



KITOBNING SEHRLI DUNYOSI

Aziz o'quvchil Tomda yashay-digan qunnoq Karlson haqidagi asarni yoki multfilmni sevib tomosha qilmaydigan bola topilmasa kerak. Uning muallifi Astrid Lindgren bir quchoq kitob bilan shoshib ketayotgan chog'i, tanishlaridan biri so'rabi:

- Yo'l bo'sin. Shoshilib qayerga ketyapsiz?
- Nafasini rostlagan yozuvchi qo'li bilan to'g'riga ishora qilibdi:
- Ana u yerda bir to'da bolalar to'planib turishibdi. Ularning kitobi bormikan?



N. SULTONOV o'lgan surʼatlar

Poytaxtimizning Olmazor tumanidagi 219-umumta'l'm maktabidagi «Bir bolaga uch kitob» aksiyasini kuzatar ekanman, beixiyor yuqoridagi voqeа yodimga tushdi. Tajribali pedagog Ra'no Rahimova rahbarlik qilayotgan bu maskanda yoshlarning ma'naviy olamini boyitishga xizmat qiluvchi bunday tadbirlarni muntazam ravishda o'tkazish yaxshi an'anaga aylangan. Maktab kutubxonachisi Difufa Botirjonova

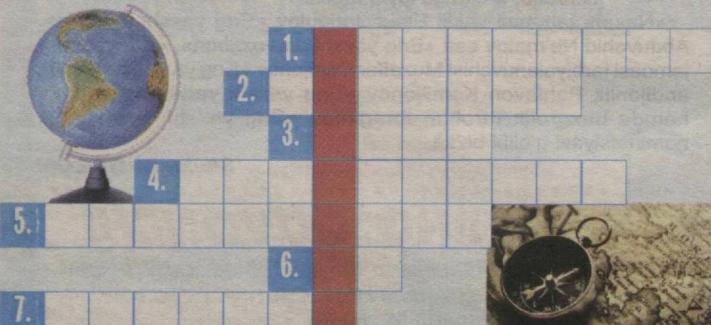
ota-onalar bilan hamkorlikda tashkil etgan anjuman kutilganidan ham ziyoda o'tdi. Har taraffus chog'i o'quvchilarning turli-tuman kitoblar jamlangan peshtaxtalar atrofini bolarilardek o'rab olib, kitob tanlayotganlarini kuzatish niyoyatda maroqli edi. Yana bir ahamiyatga molik jihatni, tadbir doirasida O'zbekiston xalq yozuvchisi Xudooyerdi To'xtaboyev bilan ham ijodiy uchrashuv tashkil etilishi anjumanga o'zgacha zavq bag'ishladi. Unda Naima Tolipova rahbarligidagi 6-«A» va Nilufar Atamurodovaning 6-«B»dagi shog'rlari «Yosh kitobxon» va «Adabiyotshunos» guruhlariga bo'linib, o'zaro bellashdilar.

Shuningdek, yosh kitobxonlar tomonidan adibning asarları bugungi kunda dunyoning 28 tiliga tarjima qilingani faxr bilan e'tirof etilganida, tomoshabinlar olqishidan zal larzaga kelgandek bo'ldi. Asosiysi esa, o'sha kuni o'quvchilar kitoblarning sehrli dunosiga sayohat qilib, olam-olam taassurotlarga ega bo'dilar. Ma'nnaviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha rahbar o'rinosi Feruza opa Mirzayeva aytganidek, bugun ularning xonadoniga yangi kitoblar kirib boradi. Ulardan taraladigan nurlar esa ma'nnaviyat bog'larini gullab-yashnashiga xizmat qildi.

Yusuf ABDULLAYEV

BO'SH O'TIRMAY, BOSH QOTIR!

KROSSVORD



1. Braziliyaning poytaxti?
2. Maydoni katta davlat qaysi?
3. Ufq tomonlaridan birining nomi?
4. Dunyodagi eng baland cho'qqi?
5. Eng kichik materik?

6. Yerning tabiiy yo'loshi?
7. Maydoni eng kichik davlat?

Ruslan MATYOQUBOV,
Xorazm viloyati, Yangibozor
tumanidagi 20-umumta'l'm
maktabining 5-sinf o'quvchisi

Bosh muharrir
Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

TAHIR HAY'ATI:
Omonulla YUNUSOV,
Dilshod KENJAYEV,
Bahodir G'ANTYEV,
Svetlana INOMOVA,
Murtazo SULTONOV,
Zoir ISAJONOV,
Vahobjon RAJAPOV,
Zikrilla TESHABOYEV,
Feruza JALILOVA,
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi
muhammar
Axtamqul
KARIMOV
Rassom
Ferubek
KAMOL o'g'li
Sahifalovch
dizayner
Shabobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMU
bosmaxonasida chop
etildi.
Manzilimiz va
bosmaxona manzili:
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

Tahririyatga kelgan barcha
qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanba kuni
chiqadi.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxda
ISSN 2010-6092
Tel/faks: 244-63-08
Tel/faks: (99871) 244-38-10
Adadi – 50083
Buyurtma – S 5640

«SOG'LOM BOLA – BOY BOLA» tanloviiga

O'z yurtida posbon bo'lar



Sohibqiron avlodlari,
Navoiyning bayotlari.
Istiqlolning qanotlari,
Sog'lom bola boy boladir.

O'qish, ishda doim a'lo,
Har bir so'zidir purma'no.
Bilimdon, zukko va dono,
Sog'lom bola boy boladir.

Bir kun buyuk inson bo'lar,
Nomi elga doston bo'lar.
O'z yurtida posbon bo'lar,
Sog'lom bola boy boladir.

Umida SULAYMONOVA,
Navoiy viloyati, Konimex tuma
nidagi 2-umumta'l'm maktabi
ning 9-«V» sinf o'quvchisi



BEBAHO SOVG'A

Qishki ta'til boshlanishidan oldin har
birimizga turli xil kitoblar sovg'a qildilar.

Uyga kelgach, kitobni zavq bilan
varaqlay boshladim. Undagi
har bir so'zga alohida e'tibor
berdim. Asardagi ijodkorning
bir savolga javobi menga juda
yoqdi:

Hayotdagi eng katta
orzuyingiz nima?



Eng katta orzuymimi?.. Shunday asar yozsang-ki,
kitobxon uni o'qiyotganida hamma narsani unutib, asar qahramonlari hayoti bilan
yashasa. Kitobni o'qib bo'lgan kuni qallbi bir kecha uxlolmasa.

...Oradan yillar o'tib, o'sha kitobni yana qo'nga olganida qaytadan hayajonga
tushsa, undan yangi ma'nolarni topsa...

Aniq aya olamanki, bugun yozuvchining eng katta orzusi ushalmoqda. Bu
ijodkor kitobxonlarning qalbidan chuqr o'rin olgan yozuvchi O'tkir Hoshimovdir.
Ustozim sovg'asi esa sevimli yozuvchimizning «Daftar hoshiyasidagi bitiklar» kitobi
edi. Bu bebaho sovg'a men uchun juda qadrlı.

Sitora NAPASOVA,

Navoiy viloyati, Zarafshon shahridagi 12-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

«QIZIL LAVLAGI» SALATI

Bahor oylarida kishi organizmi turli kasalliklarga
chalinvchan, nozik bo'lib qoladi. Bunday paytda bizga to'g'ri ovqatlanish
hamda darmondorilarga boy salatlari tanovul qilish kerak bo'ladi. Bugun
sizlarga tavsija qilayotgan salatimiz ham ana shunday xislati bilan ajralib
turadi. Buning uchun bizga:

ikki o'rtacha kattalikdagи qizil
lavlagi, ikki dona sarimoqsiyoq
bo'laklari, tuz, 100 gramm qattiq
pishloq, 3 qoshiq mayonez kerak
bo'ladi.

Tayyorlanishi: lavlagilarni tuzli
suvida qaynatish pishiramiz. Ularni
sovutishsha qo'yib, sarimoqsiyoq

hamda qattiq pishloqni qirg'ichning mayda
tishidan o'tkazamiz. Lavlagini po'stlog'ini artib, qirg'ichning o'rtacha kattalikdagи
tishidan o'tkazamiz. Endi hamma masalliqni chuoqorroq idishga solib, mayonez
bilan aralashitamiz. Xushxo'r va darmondorilarga boy salatimiz tayyor.

Yogimli ishtahal



NARGIZA tayyorladi